

Valsts pētījumu programmas
"Humanitāro zinātņu digitālie resursi"
projektu pieteikumu atklātā konkursa
izvērtēšanas pārskats

SATURS

- 3 Par konkursu
 - 5 Projektu pieteikumi
 - 5 Izvērtēšana
 - 6 Projekta īstenošana
 - 7 Ekspertu atziņas
-

Par konkursu

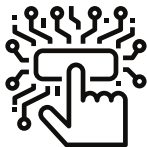
Latvijas Zinātnes padome (LZP), pamatojoties uz Ministru kabineta 2018. gada 4. septembra noteikumu Nr. 560 "Valsts pētījumu programmu projektu īstenošanas kārtība" 17. punktu, 2020. gada 22. maijā izsludināja Valsts pētījumu programmas "Humanitāro zinātņu digitālie resursi" projektu pieteikumu atklāto konkursu ar iesniegšanas termiņu 30. jūnijā. Programmas īstenošanai pieejamais valsts budžeta finansējums ir 1 309 380 *euro* 24 mēnešu periodam, un no tiem 91 656 *euro* paredzēti administratīvo izmaksu segšanai. Viena projekta pieteikuma maksimālais finansējums nepārsniedz 1 217 723 *euro*.

Konkursā varēja piedalīties Latvijas Republikas zinātniskās institūcijas, kas reģistrētas Zinātnisko institūciju reģistrā un kā sadarbības partneris zinātniskā institūcija, kas atbilst pētniecības organizācijas definīcijai, vai valsts institūcija, kurai zinātniskās darbības veikšana ir noteikta ar ārējo tiesību aktu, nolikumā vai statūtos.

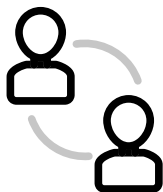
Valsts pētījumu programmas "Humanitāro zinātņu digitālie resursi" **virsmērķis ir humanitāro zinātņu digitālo resursu fragmentācijas mazināšana, attīstīšana un lietojamības palielināšana**. Tiks konsolidēti esošie humanitāro zinātņu digitālie resursi, atbalstīta jau izveidoto humanitāro zinātņu digitālo resursu attīstība un to sasaiste, veidoti specializēti, galalietotājiem piemēroti digitālie risinājumi, kā arī attīstīta fundamentālā pētniecība, lai uzlabotu humanitāro zinātņu digitālos resursus.

Programmu izstrādājusi Izglītības un zinātnes ministrija, sadarbībā ar programmas stratēģiskās vadības padomi, piedaloties Valsts prezidenta ārštata padomniekam vēsturiskās atmiņas un piederības jautājumos, pārstāvjiem no Ārlietu ministrijas, Kultūras ministrijas, Tallinas Tehnoloģiju universitātes, Tartu Universitātes, Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijas Latvijas Nacionālās komisijas, Latvijas Universitātes Datorikas fakultātes un SIA "Tilde".

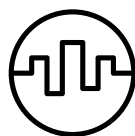
Atbilstoši programmas īstenošanas mērķiem, programmā ir noteikti **trīs uzdevumi**:

attīstīt un pielāgot humanitāro zinātņu digitālo resursu kopas, paplašinot to funkcionalitāti un integrējot tajās citus, jau izstrādātus resursus paplašināt zināšanu un analītisko bāzi;

apzināt gala lietotāju mērķa grupu (piemēram, pētnieku, pedagogu, izglītojamo, cilvēku ar īpašām vajadzībām, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pakalpojumu sniedzēju) vajadzības un pielāgot esošos rīkus vai radīt sasaistes risinājumus ar esošiem humanitāro zinātņu digitālajiem resursiem;

attīstīt fundamentālu pētniecību, izmantojot digitālos humanitāro zinātņu resursus, un pētniecību, kas uzlabo digitālo humanitāro zinātņu resursus.

Programmu caurvij četri kopīgie (horizontālie) uzdevumi, kas, pirmkārt, paredz pētniecības procesa un pētījuma rezultātu ietekmi uz humanitāro zinātņu digitālo resursu galalietotājiem, pētniecības kopienu, studējošajiem izglītības procesā, nozaru politikas veidotājiem un ieviesējiem, kā arī sabiedrību kopumā. Programmas īstenošanā jānodrošina komunikācija un koordinācija ar visām zinātniskajām institūcijām Latvijā, kurām ir izveidoti vai kuru pārvaldībā ir humanitāro zinātņu digitālie resursi, definējot to lomu platformās un sasaisti ar citiem digitālajiem resursiem. Atbilstoši iespējām jāizmanto atvērtā pirmkoda programmatūras risinājumi, turklāt projekta ietvaros attīstītā platforma jāpadara atvērta turpmākai tuvināšanai. Pētniecības rezultātiem jānodrošina publiska pieejamība, tai skaitā publicējot rezultātus brīvpiekļuves žurnālos un deponējot jauniegūtus pētniecības datus pētniecības datu repositārijos.

Projektu pieteikumi

Konkursā tika iesniegts viens projekta pieteikums, ko iesniedza Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūts (LU LFMI), sadarbībā ar Latvijas Universitātes Matemātikas un informātikas institūtu, Latvijas Universitāti, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju, Liepājas Universitāti, Latvijas Kultūras akadēmiju, Rīgas Tehnisko universitāti un Latvijas Nacionālo bibliotēku.

LZP izvērtēja projekta pieteikuma atbilstību konkursā noteiktajiem administratīvajiem kritērijiem, pēc tam to nododot zinātniskajai izvērtēšanai.

Izvērtēšana

Konkursa izvērtēšanai ir noteikti trīs kritēriji ar atšķirīgu svaru kopējā vērtējumā:

"Zinātniskā izcilība" – 30%

„Ietekme” – 50%

„Ieviešana” – 20%

Ņemot vērā programmas mērķus un tematiskos uzdevumus, tika ievērots *peer review* (līdzinieku vērtēšana) princips, piesaistot ekspertus ar līdzīgām zināšanām un pieredzi kā projekta vadītājam. Atbilstoši konkursa nolikumam un Ministru kabineta 2018. gada 4. septembra noteikumu Nr. 560 "Valsts pētījumu programmu projektu īstenošanas kārtība" 23. un 24. punktam, projekta pieteikuma izvērtēšanai LZP atlasīja trīs neatkarīgos ārvalstu ekspertus ar vērā ņemamu pieredzi datorzinātnēs, valodniecībā, kā arī digitālo rīku izmantošanā humanitāro zinātņu attīstībai. Visa informācija un papildus materiāli ekspertiem tika sniegta angļu valodā.

Katrā kritērijā eksperti varēja piešķirt no 1 līdz 5 punktiem (ar iespēju vērtējumu izteikt ar puspunktu). Kvalitātes sliekšnis bija 3 punkti katrā kritērijā un 9 punkti visos kritērijos kopā. Vērtējumos ekspertiem tika dots uzdevums ietvert atgriezenisko saiti un rekomendācijas projekta iesniedzējiem.

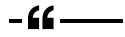
Viens no projekta pieteikuma vērtēšanā iesaistītajiem ekspertiem, ņemot vērā kvalifikāciju un pieredzi, bija atbildīgs par individuālo vērtējumu konsolidēšanu. Katra projekta pieteikuma konsolidētais vērtējums punktos tika aprēķināts, izmantojot formulu:

$$K = (3A \times 0,3) + (3B \times 0,5) + (3C \times 0,2)$$

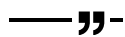
Projekta īstenošana

Konkursa rezultātā tika pieņemts lēmums par vienīgā iesniegtā projekta pieteikuma finansēšanu - **Nr. VPP-IZM-DH-2020/1-0001 "Humanitāro zinātņu digitālie resursi: integrācija un attīstība"** -, kas ieguva visu pieprasīto finansējumu 1 217 700 *euro* apmērā. Projektu īsteno no 2020. gada 5. oktobra līdz 2022. gada 4. oktobrim.

Sagaidāms, ka projekta noslēgumā tiks iegūti sekojoši rezultāti:

viens oriģināls zinātniskais raksts, ko publicēs žurnālos vai konferenču rakstu krājumos, kuru citēšanas indekss sasniedz vismaz 50 procentus no nozares vidējā citēšanas indeksa;

deviņpadsmit oriģinālie zinātniskie raksti, kurus publicēs Web of Science vai SCOPUS datubāzēs iekļautajos žurnālos vai konferenču rakstu krājumos;

tiks izstrādāts viens ziņojums par rīcībspolitikas ieteikumiem un rīcībspolitiku ietekmi;

projekta ietvaros sekmīgi tiks nokārtoti maģistra valsts (gala) pārbaudījumi un noteiktā kārtībā aizstāvēti promocijas darbi (kopā trīs), ievērojot programmas mērķi un uzdevumus;

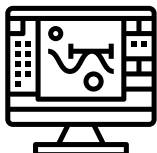
papildus tiks organizētas 9 konferences vai paneli, 9 prezentācijas starptautiskās konferencēs, pilnveidots humanitāro zinātņu digitālais resurss www.digitalhumanities.lv; rekomendācijas satura turētājiem, attīstītājiem un politikas veidotājiem par digitālo humanitāro zinātņu resursu ilgtspējas un integrācijas nodrošināšanu.

Pētījumu īsteno projekta vadītāja Dr. Sanita Bērziņa-Reinsone, kura ir LU LFMI vadošā pētniece, 15 projekta galvenie izpildītāji, kuri būs atbildīgi par atsevišķu projekta sadaļu izpildi, 32 projekta izpildītāji, kuri būs atbildīgi par noteiktu uzdevumu izpildi, kā arī 10 studējošie (sagaidāms, ka projekta laikā tie iegūs nepieciešamās prasmes un zināšanas, lai turpinātu aktīvu pētniecības karjeru). Studējošie projekta īstenošanas pirmajā un otrajā gadā tiks nodarbināti vidēji ar slodzi, kas pielīdzināma 3,53 pilna laika ekvivalentiem (PLE), tā nodrošinot zinātniskā personāla ataudzi projekta tematiskajās jomās.

Eksperu atziņas

Ārvalstu zinātniskie eksperti novērtēja projektu virs kvalitātes sliekšņa, piešķirot noteiktu punktu skaitu katrā kritērijā, vienlaikus arī norādot projekta stiprās un vājās puses, kā arī rekomendācijas:

Zinātniskā izcilība

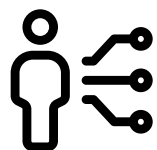
Tiek uzteikta projekta ambiciozitāte, saskatot lielu pievienoto vērtību tā īstenošanā. Tomēr eksperti rekomendē daudz vairāk pievērsties arī detaļām, ņemot vērā statistiku, balstīt lēmumus tajā, vienlaikus iegūstot kopainu par prioritātēm. Jābūt lielākam uzsvaram par digitālās izpētes metodēm.

Ietekme

Pētījumam noteikti būs liela ietekme uz humanitāro zinātņu pētniecības lauku, kā arī tas nodrošinās jauno pētnieku paaudzes izaugsmi ilgākā perspektīvā. Nepieciešams vēl vairāk demonstrēt, kā projektā attīstītie un integrētie digitālie resursi piemēroti to galalietotājiem, kā arī nepieciešamas konkrētas aktivitātes sadarbībai ar politikas veidotājiem.

Ieviešana

Projektu īstenojošās institūcijas ir ar atbilstošu pieredzi un pētniecības infrastruktūru projekta īstenošanai, kā arī projekta vadītāja un zinātniskais personāls labi piemēroti projekta īstenošanai. Ņemot vērā lielo cilvēku un institūciju skaitu, eksperti vērs uzmanību, ka nepieciešams uzlabot projekta koordinēšanas un kvalitātes vadības procedūras.

Latvijas Zinātnes
padome

Sagatavoja

Latvijas Zinātnes padome

Ekspertīzes un analītikas nodaļa

Zigfrīda Annas Meierovica bulvāris 14, 1.stāvs

Rīga, LV – 1050

lzp@lzp.gov.lv